МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"
София 1000, бул."Княз Ал.Дондуков" № 3

МП 10.01.01	**№ 38**
2009г.	

М Е Т О Д И К А

ЗА

ИНСПЕКТИРАНЕ ПО ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД В ЖИВОТНОВЪДНИТЕ ФЕРМИ

СОФИЯ
2009 ГОДИНА

Настоящата методика е разработена, с цел подпомогне инспекторите по труда в практическата инспекционна дейност по спазването на трудовото законодателство в животновъдните ферми, по отношение осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд.

В раздела "Инспекционна част" са посочени приоритетите и акцентите при осъществяване на инспектирането. Обхванати са въпросите по осигуряване на безопасни условия на труд при работа с основните стационарни машини и съоръжения, специфичните нормативни изисквания за осигуряване на безопасност и хигиена на труда.

Методиката е разработена от инж. Виолета Анастасова – главен инспектор в отдел " МСПП", към Дирекция "Условия на труд" при ИА "ГИТ".

Методиката е утвърдена е със заповед № 0443/25.11.2009 г. на Изпълнителния директор на ИА "ГИТ".

Селското стопанство е един от приоритетните отрасли на националната икономика. Основните задачи, които предстои да бъдат решени чрез различни инвестиционни програми, са:

- подобряване на условията за производство, преработка и маркетинг на земеделски и горски продукти, както и на условията за преработка и маркетинг на рибните продукти, в съответствие с изискванията на ЕС;

- насърчаване на екологосъобразно земеделие и дейности по опазване на околната среда;

- интегрирано развитие на селските райони, насочено към икономическо укрепване и съхраняване на общността;

- инвестиции в човешките ресурси - професионално обучение на земеделски производители и други лица, работещи в селското стопанство и участващи в земеделското производство.

Понятието **селско стопанство** в българския език означава **аграрния сектор на икономиката**. Не е известно кога това понятие се е наложило в речта. То е неточно, тъй като словосъчетание означава *производство, извършено на село*. Въпреки това понятието селско стопанство се използва широко, както в масовия език, така и в официални документи. Напоследък то все повече се измества от **земеделие**, макар думата земеделие на практика означава производство върху земята и също да не обхваща цялата специфика на отрасъла.

Селското стопанство се състои най-общо от два отрасъла:

- земеделие (растениевъдство) и
- животновъдство.

Икономическите промени след 1989 г. оказаха драстично тежко влияние върху животновъдния сектор. Броя на животните по стада, структурата на стадата както и видът на собствеността претърпяха големи промени. Основните направления на промяната за периода 1989-1999 г. се изразяват: първо - в намаляване броя на всички видове животни и второ - прехвърлянето на собствеността на животните от държавния и кооперативния сектор към частния.

Най-голямото понижение на броя на животните се наблюдава през периода 1991-1994 г., последвано от ликвидиране на производствените структури, действащи в България през последните десетилетия. Всичко това доведе до бързо намаляване броя на животните в бившите кооперации и животновъдни комплекси, контролирани от държавата. В процеса на ликвидация на кооперативните стопанства животните бяха разпределени между членовете им, което доведе до раздробяване на животновъдството и драстично намаляване броя на животните.

Животновъдният сектор бе подложен на още по-силно раздробяване след ликвидацията на контролираните от държавата кооперации и на държавните предприятия (големите единици за интензивно животновъдство). Понастоящем 85% от животните в страната се отглеждат в малки ферми. Поради липсата на инвестиционни средства, тази структура на отглеждане е трудно управляема, и носи чертите на непрофесионално животновъдство за задоволяване на личните потребителски нужди. Кравите се отглеждат при твърде екстензивни методи на стопанисване. Въпреки това, през последните години се наблюдава положителна тенденция за създаване на по-крупни ферми.

Селското стопанство е отрасъл с висок риск, изложен на много и различни опасности. Освен това предприятията са основно малки, често в най-отдалечените райони, и обикновено имат разнородна работна сила, състояща се от много млади, много възрастни и сезонни работници.

Животновъдните обекти се изграждат според вида на животните и целта, за която се отглеждат.

Теренът за изграждане на нови животновъдни обекти е необходимо да отговаря на следните изисквания:

- да има наклон не по-малък от 1% и е най-малко на 2 m над нивото на подпочвените води, ако няма изградени дренажни съоръжения;
- да е на отстояние от пътищата на републиканската пътна мрежа, железопътни линии и от други животновъдни обекти съгласно изискванията;
- да е на достатъчно отстояние от индустриални предприятия, чието производство е свързано с отделяне в атмосферата на високи концентрации на вещества, вредни за здравето на животните.

Изграждането на животновъдни обекти в селищна среда и прилежащата й територия да отговаря на изискванията на Наредба №7 за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (обн., ДВ, бр. 46 от 1992 г.. изм. и доп., бр. 20 от 1999 г.).

Животновъдните обекти за отглеждане на селскостопански животни е необходимо да отговарят на следните изисквания:

- да са изградени при условията и по реда на чл. 50 от Правилника за прилагане на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ДВ, бр. 55 от 2000 г.);
- да са изградени съгласно изискванията на нормативните актове за защита и хуманно отношение към селскостопанските животни;
- да са снабдени с питейна вода, която да отговаря на изискванията на Наредба №9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ, бр. 30 от 2001 г.);
- да имат вход с пропускателен пункт, който отговаря на изискванията;
- да имат постоянна ограда с височина не по-малка от 150 cm, осигуряваща безопасността на обекта и здравното благополучие на животните;
- да разполагат със съоръжения за дезинфекция на транспортни средства и хора;
- да са изградени по начин, който не позволява свободния достъп на животни и хора.

I. ИНФОРМАЦИОННА ЧАСТ

Различните дейности в селското стопанство налагат използването на специфични машини и съоръжения. С цел подпомагане работата на инспекторите, при осъществяване на инспектиране, в настоящото помагало е направен кратък обзор на стационарните земеделски машини и съоръжения и подвижна земеделска техника използвани в животновъдните ферми.

1. Стационарна техника и съоръжения, обслужващи ферми:

Специфични машини и съоръжения, които най-често се използват в животновъдните ферми, са: доилните инсталации, млекохладилните инсталации, електрострижбените агрегати, тороизхвърлящите ленти и шахтите за животински фекални отпадъци.

1.1. Доилните инсталации

Това са технологични комплекси от машини и съоръжения за добив и съхранение на мляко. Основни компоненти от тези инсталации са: доилни машини (съставени от вакуумна уредба, доилен апарат, доилна чаша, пулсатор и колектор), млекопроводи, млекохладилни инсталации и млекохранилища. Класифицират се по следния начин:

- доилни инсталации за събиране на млякото във ведра;
- доилни инсталации с централен млекопровод;
- доилни инсталации за доене в зала.

1.2. Млекохладилни инсталации.

Предназначението им е да охлаждат полученото количество мляко до определена температура, с цел по-продължително съхранение. Включват в себе си:

- хладилен компресорен апарат;
- хладилна вана;
- свързващи тръбопроводи.

1.3. Електрострижбените агрегати.

Това са технологични линии за получаване на вълна и нейното транспортиране за последващи обработки. Имат следното устройство:

- електрострижбен апарат (съставен от: машинки за стрижба, електро-двигатели за задвижване на машинките, гъвкави валове, електро-захранване, силова и осветителна мрежа);
- транспортьори за остригана вълна;
- хидравлична преса;
- маса за сортиране на вълната;
- точилен апарат и кантар.

1.4. Тороизхвърлящите ленти.

Служат за механично почистване и извеждане на торове от помещенията за отглеждане на животни. В зависимост от тяхното принципно действие се разделят на тороизхвърлящи ленти с непрекъснат цикъл на действие и тороизхвърлящи ленти с периодичен цикъл на действие. Според конструкцията си те са:

- лопаткови транспортьори;
- обиколни верижнопланкови транспортьори;
- щангови транспортьори;
- въженоскреперни транспортьори.

1.5. Шахтите за животински фекални отпадъци.

Съоръжения, чието предназначение е да съхраняват торове за определен период от време, като техният обем зависи от броя на обслужваните животни. Разделят се на:

- външни торохранилища;
- подскарови торохранилища;
- канални торохранилища.

2. Подвижна земеделска техника използвана в животновъдните ферми.

Това са различните трактори, самоходни шасита и товарни автомобили (камиони) - основни енергетични средства за осъществяване на всички механизирани работи в земеделието, както и за превоз на различни товари и пътници.

Характерни опасности и източници на рискове

Опасностите и техните източници, които могат да доведат до увреждане здравето на работещите в животновъдните ферми при работа със стационарна земеделска техника и съоръжения, подвижна земеделска техника и животни са:

Механични опасности:

- Опасност от смазване (премазване) – такава опасност съществува при необезопасени движещи се елементи на стационарните селскостопански машини. Характерен пример за възникване на такава опасност е притискането на части от тялото на работника между валците и лентата на лентов транспортьор при работа на фуражни площадки и животновъдни ферми;

- Опасност от порязване или отрязване – такава опасност съществува при контакт на човек с режещ орган на стационарни фуражомелни машини и електрострижбени апарати, при работа с тях или при заточването на режещите им части. Същата опасност създават и елементи от конструкцията на машините, които имат остри ъгли, ръбове и повърхности с неравности. Тези наранявания могат да се получат и при ремонт и монтаж на работни механизми на машини и съоръжения;

- Опасност от омотаване и навиване – тази опасност е характерна за местата, където не са обезопасени въртящите се елементи на стационарните земеделските машини (ремъци, вериги, шайби, зъбни предавки и др.). Например, при свалени кожуси на валове за отнемане на мощност или при свалени предпазни капаци на ремъчните предавки и маховиците на чуковите фуражомелки, може да стане омотаване и навиване на неприбрани краища на работното облекло, около ротиращите елементи, което да причини нараняване на работниците;

- Опасност от увличане или захващане – тази опасност съществува при необезопасеност на различните видове предавателни, притискателни и подавателни механизми. Най-често допусканите травми, свързани с тези опасности стават при увличане на работното облекло или крайниците на работник, от механизмите на машините и съоръженията за транспортиране на фуражи и торове;

- Опасност от удар, премазване, намушкване или ритане – тази опасност съществува на пасищата и оборите при гледане на опасни животни (напр. бикове, коне, прасета и др.), особено опасни са мъжките разплодни животни. Рисковете, произтичащи от работа с животни най-често включват блъскане, намушкване или ритане при преместване, разделяне или освобождаване на животните от обора или пасището. На такива рискове са изложени гледачите на животни и всички, които имат достъп до животните;

- Опасност подхлъзване, загубване на равновесие, залитане и падане - такава опасност съществува при неравности на пода, непочистени пътеки и обори фуражни площадки и или разляти течности т.н. Най-често получаваните травми са външни

наранявания, навяхвания или счупвания на крайниците. Съществува опасност от падане от височина, поради необезопасеност на стълбите – те често са тесни, стръмни, неосветени (лошо осветени).

Опасности, създавани от електрически ток:

- Такава опасност може да причини увреждане или смърт, вследствие удар от електрически ток или изгаряне при допир на хората с части, на които е повредена или неподходяща изолацията. Тези опасности съществуват при работа с електронеобезопасени машини, корпуси на двигатели, табла и др., както и при ремонт на елементи от тях, намиращи се под напрежение. Също така характерни са и травмите получените от допир с неизолирани токопроводящи елементи - като кабели, проводници и клеми, и незаземени и незанулени съоръжения - като млекохладилни вани, електрострижбени агрегати, транспортьори и др.

Термични опасности:

- Тази опасност може да причини изгаряния или попарвания при допир с предмет, материал, течност или топлинен източник с висока температура;

- Вредни за здравето въздействия оказва работата в топла или студена среда и неблагоприятен микроклимат. Повишената температура на въздуха води до загуби на голямо количество течности, соли и минерали, както и влошаване на общото физическо състояние и работоспособността на организма, а понижената температура предразполага за възникване на простудни заболявания (хрема, възпаление на трахеите, бронхит). Най-често изложени под въздействието на тези фактори са работещите на открито, в оборите които са изложени също така и на вредното въздействие на студени въздушни течения.

Опасности от въздействието на шум и вибрации:

При продължително влияние на интензивен шум се достига до т. н. професионална твърдоухост, а в крайния стадий – до професионална глухота. Силният шум оказва негативно влияние и върху концентрацията на вниманието, което може да стане причина за възникване на трудови злополуки. Източници на такъв шум са тракторите, животните, някои инструменти, резачки, фуражораздавателна техника и др.

Вибрациите увреждат нервната и сърдечносъдовата система. При продължителна работа под въздействието им, може да се заболее от вибрационна болест - изразяваща се в доминиращо разстройство на централната нервна система, повишена чувствителност към охлаждане на ръцете, болки в главата, повишена уморяемост и раздразнителност, както и цялостна отпадналост на организма. На вибрационно въздействие са подложени работещите с електрострижбени апарати.

Опасности, създавани от материали и вещества:

- Запрашеността на въздуха**,** вследствие на прах от плесенни спори, почвени частици или частици от фуража и др. имат негативно въздействие върху здравето на фермерите. “Прахът” във фермата се създава от плесенясало сено, слама или зърно, торова маса, почви, животински отпадъци и др. Последиците от повишеното прахово съдържание във въздуха се проявяват бързо или след известен период от време, варирайки от локални леки дразнения и възпаления на дихателните пътища до тежки увреждания на белите дробове (хронични белодробни възпаления “фермерски бял дроб”, бронхити.);

- Използване на химикали. В животновъдството се използват редица химикали за почистване на оборудването, тръбопроводните системи, доилните инсталации и др.

Използват се също различни фармацевтични агенти, от антибиотици и лекарства за лечение и хормони до хербициди и инсектициди. Като цяло, химически вещества се използват в малки количества, но при смесване, прилагане и съхранение са необходими, същите правилни методи и мерки и използване на подходящо предпазно облекло.

- Наличие на места във фермата където е възможно акумулиране на биогаз (затворени места за отглеждане на животни, съхранение на отпадъци и продукти, шахти и т.н.).

Използване на изкуствено осветление:

- То е един от важните фактори на работната среда за безопасна работа, като се има предвид полагането на нощен труд. При недостатъчно и нерационално осветление окото се адаптира към него, но това става за сметка на пренапрежение на съдовата и нервната система, като се стига до зрителна умора, изразяваща се във възпаление на клепачите и конюнктивит, диплопия (виждане на два вместо на един обект), намаление остротата на зрението, поява на нервна умора, изразена в увеличаване на времето за реакция, безсъние, главоболие и други. Недостатъчното осветление в много случаи е също причина за трудови злополуки.

Опасности, създавани от неспазване на ергономичните принципи.

- Използването на ръчна работа е характерна за голяма част от предприятията от тази икономическа дейност. Потенциалният риск е свързан със значителното физическо натоварване на съответните мускули. При честото вдигане и пренасяне на товари има опасност от получаване на различни травми. Тежкият физически труд може да предизвика болки в гърба, гръбначни изкривявания, дискова херния и т.н. Специфичните неблагоприятни последици от ръчната работа с тежести са: болки в гърба, врата, ръцете и краката, счупвания и навяхвания, пренатоварване на сърдечно-съдовата система (при вдигане на тежки предмети, често повтаряно вдигане или пренасяне на тежести, ръчно хранене и доене) и т.н.

- Стресът при работа може да бъде причинен от възможни психологически опасности при планиране на работата, нейната организация и управление. Според NIOSH (The National Institute for Occupational Safety and Health) професионалният стрес е съвкупност от негативни физически и емоционални реакции, които възникват при несъответствие между изискванията на работата и способностите, средствата или потребностите на работещия. Този стрес може да породи здравословни проблеми и дори да предизвика произшествия. Вследствие на неблагоприятния режим на работа настъпва бърза умора която увеличава вероятността от травмиране.

Опасност от пожар и експлозия:

- Такава опасност съществува там, където има предпоставки леснозапалими материали да бъдат възпламенени по невнимание. Такива могат да бъдат местата с разливи по корпусите на машините от гориво-смазочни материали, течове от горивните системи, прегряване на лагери или други въртящи се части, непочистени помещения и други. Животновъдните сгради и сградите за съхраняване на груб и концентриран фураж по пожарна опасност се отнасят към производства от категория В, а останалите селскостопански сгради или помещения - към съответната категория съобразно характера на производството им и степента на пожарна опасност на материалите в тях.

9. Микробиологична опасност:

При работа в селскостопанските предприятия, се определят минималните изисквания за защита на работещите от съществуващи или потенциални рискове за здравето и безопасността при експозиция на биологични агенти на работното място.

Биологичните агенти заемат определено място сред професионалните вредности, нарушаващи здравето и работоспособността на работещите. Вредното им действие се осъществява при наличие на патогенна микрофлора във въздуха на работните помещения и при контакт с инфекциозен материал или със заболели хора и животни. Най-разпространена е експозицията на органични прахове, патогенни микроорганизми и ендопаразити. В резултат на такива експозиции най-честите професионални заболявания са бронхиална астма и кожно-алергични заболявания (при изложените на органични прахове), инфекциозни, хронични и паразитни заболявания, за работници в животновъдни ферми, непосредствено обслужващи животните.

Биологични агенти:

- бактерии, вируси, хламидии, гъби, паразити – причинители на зооантропонози;
- бактерии, плесени и гъби – причинители на дихателна и кожна алергия;
- органичен прах в затворени помещения – кравеферми, свинеферми.

II. ИНСПЕКЦИОННА ЧАСТ

1. НОРМАТИВНА УРЕДБА

Основните нормативни актове, определящи изискванията в областта на здравословните и безопасни условия на труд, се съдържат в Кодекса на труда (КТ), Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) и във всички подзаконови нормативни актове за прилагането на КТ и ЗЗБУТ.

Основните изисквания за безопасна работа при използване на работното оборудване и отглеждането на животни се съдържат в Правила за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията и дейностите от отрасъл “Земеделие” на МЗГ (ПОЗБУТПДОЗ), утвърдени с Заповед №: РД – 09 - 148 от 2002 г., ДВ. бр. 23 от 2002 г.

2. ПРИОРИТЕТИ И АКЦЕНТИ ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНСПЕКЦИОННАТА ДЕЙНОСТ

Организация и управление на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

За извършване на ефективен контрол при първоначалното посещение в селскостопанско предприятие, инспекторът по труда е необходимо да се запознае с политиката на превантивност провеждана от ръководството на предприятието (чл. 4, т. 7 от ЗЗБУТ).

За улеснение на инспекторите при извършване на инспекционната дейност, общите изисквания към работодателите за създаване на организацията и управлението на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, са предоставени в отделно самостоятелно по темата помагало – Методическо помагало №20 от 2008 г. за инспектиране на организацията и управлението на дейността за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията (актуализирано).

В методическо помагало №12 от 2007 г. са дадени общите изисквания за извършване на оценка на риска и са посочени основните стъпки при извършване на контрол по оценката на риска в предприятията.

При инспектирането във връзка с организацията и управлението на ЗБУТ в животновъдните ферми е необходимо да се обърне по-специално внимание на следните въпроси, а именно:

- Инспекторът по труда проверява дали е осигурено обслужване на работниците и служителите от служби по трудова медицина - чл. 25, ал. 1 от ЗЗБУТ и НАРЕДБА №3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина, която да консултира и подпомага работодателите, за прилагане на превантивни подходи за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Необходимо е да се обърне внимание при оценка на риска на характерните опасности в животновъдната ферма, включени ли са биологични агенти съгласно Наредба №4 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа, (обн. ДВ, бр. 105 от 2002 г., на МТСП и МЗ). Основните изисквания към работодателя са следните:

- Да извърши оценка на риска от биологични агенти на работното място. При оценката на риска задължително трябва да бъдат определени: видът, степента и продължителността на експозицията на работещите с биологични агенти. При дейности, свързани с експозиция на различни групи биологични агенти (напр. бактерии и гъби) рискът трябва да се оценява на базата на опасността от всички налични биологични агенти. При оценяването на риска трябва да се отчитат всички възможни пътища на експозиция (чл.4 от Наредба №4 (обн. ДВ, бр. 105 от 2002 г., на МТСП и МЗ):

- Контейнерите с биологични отпадъци е необходимо да се събират, съхраняват и изхвърлят съгласно нормативните изискванията (чл.8 (2) от Наредба №4 (обн. ДВ, бр. 105 от 2002 г., на МТСП и МЗ);

- Да предприеме необходимите мерки за отстраняване или намаляване на рисковете чрез елиминиране или замяна на биологичния агент с по-малко опасен (чл.7 от Наредба №4 (обн. ДВ, бр. 105 от 2002 г., на МТСП и МЗ);

- Документацията за оценката на риска е необходимо да съдържа условията и срок за нейното преразглеждане, съгласно чл. 11, ал. 3 и чл. 20, ал. 3, т. 11 от Наредба №5 от 1999г. на МТСП и МЗ. Създадена ли е организация и контрол върху изпълнението и ефективността на превантивните мерки (чл. 16, ал. 1, т. 5 на ЗЗБУТ и чл. 20, ал.3, т. 10 от Наредба №5 от 1999 г., на МТСП и МЗ).

Безопасност на труда

Инспекторът по труда в процеса на инспектиране следва да установи изпълнени ли са следните по характерни изисквания към общата обезопасеност на работното оборудване и работните места, посочени в чл. 8 от ЗЗБУТ и глава VI “Използване на работното оборудване”от Наредба №7 от 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване и специфичните изисквания на Правила за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията и дейностите от отрасъл “Земеделие”на МЗГ (ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ от 2002 г.).

- Осигуряване на работните помещения и работните места на безопасни условия на труд и опазване на здравето и работоспособността на работещите лица, съобразно спецификата на провежданата дейност. (чл. 16 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 8 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Приложени ли са мерки за осигуряване на работните места, в съответствие с изискванията за предпазване на работещите от подхлъзване и падане. (чл.28 и чл.30 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Наличие на ръководство с инструкции за безопасна работа, монтаж, ремонт и съхранение на работното оборудване, технологии и материали, наличие на съпроводителна документация на български език с всички необходими данни и изисквания, свързани с безопасната им експлоатация, поддържане и ремонт (чл. 164 (2) от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 24 и чл. 404 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Обезопасяване на движещите се и въртящи се елементи на стационарните селскостопански машини (ремъци, вериги, зъбни предавки и други със защитни кожуси (предпазители), осигуряващи безопасността на обслужващия персонал (чл. 186 (1) от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 30 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Механизираните врати и портали движат ли се, без да създават опасности за работещите. Тежките врати и порталите се осигуряват срещу самооткачване и самопридвижване (чл. 41 и чл. 43 от Наредба №7 от 1999 г на МТСП и МЗ);

- Проверява се за съоръжения с повишена опасност на територията на земеделското предприятие, наличие на списък на съоръженията с повишена опасност, съгласно чл. 281, ал. 3 от КТ. При извършване на проверка на съоръженията с повишена опасност да се използва “Методика за инспектиране на съоръжения с повишена опасност”, разработена от специалисти на отдел “ХБПОМ”, дирекция “УТ”, утвърдена със Заповед № 76 от 19.03.2008 г. на Изпълнителния директор на ИА “ГИТ”.

- При извършване на работа на височина се осигуряват необходимите помощни средства (площадки, платформи, скелета, стълби, въжета и др.) за безопасно изпълнение на работата, използваните помощни средства, вкл. и тези, които са елемент на стационарни съоръжения, трябва да отговарят на установените за тях изисквания и да осигуряват безопасност при работа. Временна работа на височина на открито се допуска само когато климатичните условия не застрашават безопасността и здравето на работещите (чл. 199, ал. 1 и ал. 2 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 535 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Снабдяване със система за отводнение и принудително вентилиране помещенията и шахтите намиращите се под нивото на терена. Осигуряване затваряне и заключване с решетки отворите за достъп до тях. (чл. 183, чл. 186 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Монтиране на защитни ограждения около възлите и агрегатите на стационарните селскостопански машини, опасни за обслужващия персонал, наличие на надписи, предупреждаващи за опасността (чл. 186 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 405 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Недопускане обливане по корпусите на селскостопанските машините с гориво смазочни материали, както и течове на горивните системи, създаващи опасности от пожари и експлозии (чл. 195 и чл. 196 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Използване на подходящи инструменти при почистване на работните механизми на машините (чл. 208 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Наличие на системи за контрол, защита и сигнализация (звукова и светлинна), на работещите машини и агрегати, както и тяхната изправност (чл.173 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 21 ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на командни устройства на всяко работно място, в зависимост от съществуващите опасности, които могат да спират безопасно цялото работно оборудване или негова определена част. Наличие на ефективно работещо устройство за аварийно спиране. (чл. 180 и чл. 181 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Спазване нормативните изисквания за осигуряване на безопасна работа при въвеждането в експлоатация на ремонтирано оборудване, и отразяване това в документ, съхраняващ се в неговото досие. Изготвяне графици за ремонти и съответната за извършването им съпроводителна документация (чл. 10 и чл. 202 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 404 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Техническата експлоатация и оперативното обслужване на електрообзавеждането да се извършва от електротехнически персонал, който има образование и стаж за заеманата длъжност, медицински освидетелстван и притежава изискващата се квалификационна група по електробезопасност (чл. 47, ал. 2 и чл. 200, ал. 2 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 6, чл. 67, т. 1 и т. 2 от ПБЗРЕ с напрежение до 1000 V).

- Осигуряване зануляване и заземяване на всички ел. консуматори, табла, електродвигатели, електрообзавеждане и др., които при нормално ел. захранване не са под напрежение, но вследствие на повреда или пробив на тяхната изолация, биха могли да се окажат под напрежение. Недопускане използване на открити мостови проводници и на разположени по земята захранващи кабели, в нарушение на изискванията. Обслужването на машините и ел. инсталациите се извършва от правоспособни ел. техници (чл. 46, чл. 47, чл.197 и чл. 217 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 610 ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Необходимо е да се проверят протоколите от извършените измервания на импеданса на защитния контура “фаза-защитен проводник”, за установяване на безопасното състояние на електрическите съоръжения и инсталации и съставяне протоколи за това. (чл. 200 ал.1, т. 2 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 267 ал.1 от Наредба №16-116 от 2008 г. на МИЕ).

- Необходимо е да има изградена мълниезащита, съгласно изискванията на чл. 200, ал. 1, т. 5 от Наредба № 7 от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 88 от 1999 г.) и във връзка с Наредба № 8 от 2004 г. на МРРБ за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства.

- Проверяват се ежегодните протоколи от проверките на заземителните уредби (чл. 200, ал.1, т.3 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ, във връзка с чл. 261, ал. 1, т. 6 и ал. 3 от Наредба №16-116 от 2008 г., издадена от МИЕ).

- Изграждане работните места на открито така, че да предпазват работещите от падащи предмети, падане и подхлъзване (чл. 71 т.1 и т.4 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Осъществяват ли се периодични проверки за ефективността на вентилационните съоръжения (чл. 126, ал. 1 и чл. 170, ал. 2 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Осигуряване пожарогасителни средства (чл. 227 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Необходимо е да е утвърдена с протокол категорията и групата на пожарна и взривна опасност съгласно действащите норми за пожарна безопасност в обекти с общ числен състав над 10 човека - чл. 20 и чл. 223 от Наредба № 7 от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 88 от 1999 г.). чл. 11, ал. 1, т. 9 и чл. 14, ал. 1 от Наредба № I - 209 от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 107 от 2004 г.). чл. 31, ал.1 и чл. 800 от Наредба № 2 от 1987 г.на МВР и КТСУ (Наредба № 2 се прилага за предприятия, които са въведени в експлоатация след обнародването на Наредбата. За предприятия въведени в експлоатация преди обнародване на Наредба № 2 - само при установено извършено преустройство и реконструкция).

- Има ли осигурени аварийни пътища и изходи за евакуиране на работещите и животните при аварийни ситуации, пожари и др? Не се допуска да има складирани по аварийните пътища суровини, материали и др. (чл. 60 и чл. 67 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Осигуряване и сигнализиране трайно с установените знаци аварийните пътища и изходи за евакуация. Наличие на разработен план за предотвратяване и ликвидиране на аварии, който периодично, но не по-малко от един път годишно, да се проиграва (чл. 20 (1) от ЗЗБУТ, чл. 60, чл. 66, чл. 248 (1) и чл. 251 (2) от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

При огледа на стационарните селскостопанска машини и съоръжения инспекторът по труда трябва да обърне по-голямо внимание, както на техните характерни особености, така и на специфичните нормативни изисквания за тяхната безопасна експлоатация.

Доилни инсталации

- При монтаж на агрегати (доилна инсталация) се проверяват: шайбите на двигателя, ремъчните предавки и куплунгите на вакуумпомпата да са оградени с метален кожух; тялото на електродвигателя и целият агрегат да бъдат занулени (заземени); предпазителите и прекъсвачите да бъдат от закрит тип; при монтаж на тръбопровод в животновъдна ферма разстоянието между тръбите и електропроводниците да бъде най-малко 20 cm. (чл. 176 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 466 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Осигуряване разполагането на вакуумпомпите с електродвигателите и разпределителното електротабло, в самостоятелно, добре изолирано и звуконепроницаемо помещение, с поставени знаци на видно място, ограничаващи достъпа на външни лица (чл. 175 и чл. 176 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ, чл. 466, т.6 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на зануляване съгласно правилата за монтиране на електрически уредби във влажни помещения на корпусите на електродвигателите за вакуумпомпите, електрическите инсталации, бойлерите и електро-нагревателите. В участъка, където става съединяването на вакуумпомпите и вакуум-проводите, се осигурява необходимата изолация чрез токонепроводящ материал (чл. 197 и чл. 200 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 466, т. 5 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Осигуряване използването съгласно на нормативните изисквания на стъклени млекопроводи, недопускане на пукнатини или счупвания, както и заменянето на термоустойчиви тръби с обикновени стъклени (чл.176, чл. 195 и чл. 202 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 467 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Преди промиване на тръбопроводите с гореща вода или дезинфекциращ разтвор се проверяват съединенията за херметичност. Изпитванията за херметичност на

тръбопроводите се извършват, когато във фермата няма външни лица и животни (чл. 468 и чл. 469 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на правила за устройство и експлоатация на доилните инсталации, наличие на забрани за недопускане до работа на не обучени и не инструктирани лица за безопасната им експлоатация и познаващи нравите на обслужващите животни.(чл.165 (1), чл. 166, чл. 167 и чл. 168 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ . чл. 470 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).).

Млекохладилни инсталации

- Осигуряване обслужването на млекохладилните инсталации от правоспособни лица и електротехници. Работното оборудване трябва да е подходящо за защита на работещите срещу риск от директен и индиректен контакт с електрически ток. (чл. 47 (2), чл. 197 и чл. 200 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ чл. 471, чл. 472 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на инструкции за работа с тези съоръжения, както и забрани за: спиране на изтичащ хладилен агент от пробив на тръбопроводите с незащитена ръка. палене на огън и пушене в район където има пропуск на хладилен агент. ремонтирането на тези инсталации и отстраняването на електрически повреди по тях, когато не е изключено електрозахранването от главното табло (чл. 166 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 3, чл. 4 от Наредба №3 от 1996 на МТСП и МЗ. чл. чл. 473 – 474 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Когато се източва хладилен агент, да се отварят вратите и прозорците, а влизането в помещенията да става най-малко 30 минути след изтичането на хладилния агент (чл. 168 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 475 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на организация за осигуряване безопасност на работните места, в съответствие с изискванията за предпазване на работещите от подхлъзване и падане (чл. 28 и чл. 30 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

Малогабаритни фуражомелни машини

- Наличие на обезопасеност на всички задвижващи и подаващи механизми, както и активните раздробяващи фуража работни органи, които се въртят с големи скорости и създават значителни инерционни моменти (чл. 186 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Наличие на мерки за осигуряване безопасността на работните места, в съответствие с изискванията: недопускане до работа с машините на работници, облечени с неподходящо работно облекло и с неприбрани дълги коси. недопускането на лица, които не са пряко заети с работния процес. осигуряване на постоянен надзор върху работещите органи. пускане на машините в действие само след убеждаване в тяхната изправност (чл. 17, чл. 52, чл. 168 и чл. 176 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Осигуряване на допълнително обезопасяване на работните места, където: има възможност да попаднат заедно с фуража камъни, пръчки и други странични материали, които след навлизане в работната зона на фуражомелките и последващо изхвърляне от барабаните да наранят работещите. недопускане на възможност случайно да бъдат пуснати машините по време на експлоатация или ремонтни работи (чл. 165, чл. 183 и чл. 186 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Осигуряване на укрепване фуражомелните машини, в т.ч. и за избягване на вибрациите (чл. 141 (1) и (2), чл. 183 и чл. 184 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

Електрострижбени агрегати

- Наличие на инструкции, в които се забранява работа: във влажни помещения, върху землен под без специални изолационни обувки, без наличие на суха дървена скара или гумени килимчета (чл. 166 чл. и 167 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 476 - 477 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Подвижната електромрежа да е с изправна изолация, а техниката да е снабдена с ключове от закрит тип. Електродвигателите и електрообзавеждането да бъдат заземени (занулени), (чл. 197, чл. 200 (1) т. 3 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ чл. 478 - 479 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Не се разрешава работа с електрострижбен апарат, когато напрежението е над 42 волта. Не се разрешава работата с повредени брони на жилата на електрострижбения апарат. (165а от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ.чл. 480 - 481 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Изисква се обслужващия персонал да е: преминали специален курс за обучение. запознат с тяхното устройството и правилата за правилната им експлоатация. преминал инструктаж за безопасната им експлоатация и оказване на първа помощ при поразяване от електрически ток (чл. 165, чл. 166, чл. 167 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 476 – 481 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Механикът и електротехникът на фермата трябва да проверяват изправността на техниката, огражденията и електромрежата (чл. 47 (1), и чл. 482 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

Транспортьори за зърно и тор

При проверка на различни транспортни съоръжения следва да се акцентира на:

- Обезопасяването на валовете, привеждащи транспортните ленти в движение. Техниката за почистване на тора се проверява за недопускане напластяване на тор, нарушаващ нормалното функциониране на системата (чл. 186, ал. 1 от Наредба №7 от 1999 г. и чл. 458 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Техниката за раздаване на фураж трябва да отговаря на следните изисквания за: бункерите да са снабдени със защитна решетка за избягване попадане на твърди предмети; устройствата за почистване от храни да функционират правилно; животните да са предпазени от нараняване. (чл. 184, ал. 1 от Наредба №7 от 1999 г. и чл. 456 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на автоматични устройства, осигуряващи спирането на работните органи на транстортьорите и изключване на задвижването на цялата линия, от което и да е работно място, при настъпване на аварийна ситуация: скъсване на верига, лента или при прекъсване на електрозахранването (чл. 181 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 378 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Хидравличните системи да са изправни и да функционират добре товарите. Товарите, които се издигат и пренасят чрез хидравлични товарачи да имат фиксиращ предпазен механизъм по време на работа. (чл. 206 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 78-79 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на обезопасени и изправни защитни кожуси на всички възли за задвижване на елеватори, лентови, шнекови, вибрационни, лопаткови, обиколни верижнопланкови, щангови и въженоскреперни транспортьори за фуражи и торове. Наличие на предпазни устройства за недопускане попадането на чужди тела или стъпване на хора върху тях (чл. 186 (1) от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Наличие на изправни ограждения на площадките и стълбите за обслужване на транспортьорите. Помещенията и шахтите за обслужването им, намиращи се под нивото на терена, се снабдяват с изправна система за отводнение и принудително вентилиране. Отворите за достъп до тези помещения и шахти се затварят с решетки и се заключват (чл. 183, чл. 184, на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Наличие на допълнително зануляване и заземяване на транспортьорите за изхвърляне на торове, съгласно изискванията. Обслужване от електротехници с необходимата професионална квалификация (чл. 47, чл. 197, чл. 200 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Осигуряване на безопасност на работещите от риск срещу поражение от електрически ток при директен и индиректен допир (чл. 47, чл. 197 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ., чл. 601 и чл. 602 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на инструкции за безопасно използване на транспортьорите с циклично или непрекъснато действие, в които е указано пускането им само при пълна техническа изправност. Наличие на забрани за: работа на не инструктирани работници. за почистване на транспортьорите по време на работа. отстраняване на неизправности или мазането на подвижните им елементите през време на работа. подаване на насипни товари към шнека или роторната глава на транспортьорите с ръце, крака, лопата или други ръчни средства. стоене на работници в обхвата на загребващи устройства на транспортьорите за зърно, както и върху зърното по време на работа на тези машини. пускането на работните органи на транспортьора върху пода на товарните средства с резки удари. транспортиране на зърно, което е в състояние на самозагряване. Наличие на инструкции, задължаващи влизащите в подземните помещения и шахти, за обслужване на транспортьори да извършват това само след принудително вентилиране и последваща проверка за наличие на вредни газове (чл. 165, чл. 166 (1) и (2), чл. 168 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 373 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

Транспортни средства – електрокари и мотокари

Основните приоритети и акценти при инспектиране на експлоатацията на използваните в предприятието кари се съдържат в Методическо помагало № 97 от м. март 2006 г. В него са посочени нормативните актове и правила, с които са регламентирани изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с електрокари и мотокари. Тук са разгледани само характерните опасности и източниците на риск при работа с електрокари и мотокари:

- Експлоатацията на транспортни средства е забранена при неизправни сигнални (светлинни и звукови), кормилни, спирачни и осветителни системи и от неправоспособни и неупълномощени лица (чл. 53, ал. 2 от Наредба № 7 от 1999 г. за . на МТСП и МЗ).

- Превозването на хора с транспортни, подемно-транспортни, товарни и други средства за транспорт, непредназначени за тази цел, е забранено (чл. 54 от Наредба № 7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Повдигателни съоръжения без изправни крайни изключватели, с неизпитани въжета, вериги и товарозахватни приспособления не се допускат за експлоатация (чл. 206, ал. 1 от Наредба № 7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Самоходното работно оборудване се управлява от упълномощени и притежаващи изискващата се квалификация работещи (чл. 210 от Наредба № 7 от 1999 г. . на МТСП и МЗ).

Бункери, силози и шахти

- Наличие на знаци за безопасност и средства, възпрепятстващи достъпа на неупълномощени лица в техните зони. Предприемане мерки за предпазване на упълномощените работници при влизане и работа в тези зони. Инструктиране и обучение на работещите при влизане в тези съоръжения за използване шлангови противогази, стълби, въжета и предпазни колани, както и задължително да бъде подсигурено участие на допълнителни наблюдатели. Наличие на видно място забрани за стъпване върху зърно или тор вътре в бункери, силози и шахти (чл. 52 и чл. 166 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 372, чл. 376 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на капаци или решетки, на отворите за пълнене на бункерите, силозите и шахтите осигуряващи предпазване от падане в тях на хора. Обезопасяване на площадките около тези отвори, капаци и решетки с парапети разположени на подходяща височина и водещи към тях стълби. Осигуряване устройствата на бункерите, затварящи изпускателния отвор, за бързо затваряне и уплътняване, с цел да се изключи възможността за самоотваряне и падане на съхранявания материал върху работника (чл. 183 и чл. 184 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 372, от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Влизането в подземни помещения и шахти става само след задължително, принудително проветряване и последваща проверка за наличие на вредни газове.При спускане в силози и бункери работникът да носи противогаз и/или кислороден апарат, да използва стълба и да бъде превързан с въже, като спускането се наблюдава отвън от друг работник, който да държи въжето. Преди спускането да се извършва анализ за наличието на вредни газове (чл. 57 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ чл. 375 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

Безопасна работа с опасни химически вещества и препарати

Важни мерки за предотвратяване на инфекциозните болести по животните са дезинфекцията и дезинсекцията на животновъдните помещения, на територията, на фермите и на космената покривка на животните. За правилното цялостното провеждане на дезинфекционните мероприятия отговаря ветеринарния персонал на стопанството. Взимат се необходимите мерки за лична профилактика за недопускане отравяне на хора и животни.

- Закупуването и на всички опасни химически вещества и препарати да се осъществява само от лицензирани производители и дистрибутори. Във всяка животновъдна ферма трябва да се води картотека на употребяваните опасни химични агенти и тяхната характеристика. Необходимо е да има изготвен списък на наличните дезинфекционни препарати, придружен със съответните сертификати и разрешителни за ползване (чл. 13, ал. 2 от ЗЗБУТ и чл. 101, ал. 1 от Наредба № 7 от 1999 г.).

- Използването на химикали и пестициди в района на фермата се записва в дневник.За всяко опасно вещество е необходимо да има разработена инструкция за безопасна работа (чл. 101, ал. 2 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Детергентите, дезинфектантите, инвентара и пособията използвани за миене и дезинфекция, да се съхраняват в отделно от производството, съхранението на готовата продукция и амбалажа помещение (чл. 120 от Наредба №7 от 1999 г.).

- Употребяваните препарати против инсекти и гризачи са особено токсични за човека (при вдишване и поглъщане) и трябва да се използват в съответствие с придружаващите ги инструкции, сертификати и други документи от фирмата производител, както и съгласно текстовете, обозначени върху етикетите, даващи съвети за безопасното им използване (чл. 120 от Наредба №7 от 1999 г.).

- Работното помещение, в което се работи с киселини или други разяждащи разтвори да е осигурено с течаща вода и други лесно достъпни средства за оказване на първа долекарска помощ - чл. 244 от Наредба № 7 от 1999 г.

Безопасна работа при ръчно обработване на товари

Изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при извършване на ръчна работа с тежести се съдържат в Методическо помагало №107 от м. ноември 2006 г., а акцентите при инспектиране на извършването на товарно-разтоварни работи - в Методическо помагало №104 от м. октомври 2006 г. Тук ще посочим само част от основните изисквания при ръчното обработване на товари:

- Товарно-разтоварни работи се извършват от лица-инструктирани и обучени за безопасно извършване на товарно-разтоварните работи (чл. 7, ал. 1, т. 2 от Наредба № 12 от 2005 г. за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при извършване на товарно-разтоварни работи, обн., ДВ, бр. 11 от 2006 г.).

- При извършване на ръчни товарно-разтоварни работи във животновъдните ферми следва да има разработени физиологични режими на труд и почивка за всеки конкретен случай на ръчна товарно-разтоварна работа (т. 1 от Приложение №7 към чл. 12, т. 7 на Наредба №12 от 2005 г., обн. ДВ, бр. 11 от 2006 г.).

- При ръчно извършване на товарно-разтоварни работи създадената организация на трудовия процес трябва да позволява смяна и редуване на тежка с по-лека физическа работа, както и прилагане на пасивни почивки –(т. 2 от Приложение №7 към чл. 12, т. 7 на Наредба №12 от 2005 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 2006 г.).

- Товарно-разтоварни работи с товари с тегло над 50 kg трябва да се извършват механизирано. В изолирани случаи се допуска да се използват помощни приспособления и устройства с ръчно задвижване (т. 2 от Приложение №7 към чл. 12, т. 7 на Наредба №12 от 2005 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 2006 г.).

- На всяка група, извършваща товарно-разтоварна работа да е определено лице, отговорно за безопасното извършване на работата (т. 10 от Приложение №7 към чл. 12, т. 7 на Наредба №12 от 2005 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 2006 г.).

- При ръчно обработване на товара следва да се спазват изискванията на нормите за физическо натоварване на работниците и правилата, посочени в Наредба №16 от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 54 от 1999 г.) за физиологични норми и правила за ръчна работа с тежести.

Безопасна работа при отглеждане на животни

Голяма част от инцидентите и нараняванията във фермата са свързани с дейности по обслужването и работа с животни, някои случаи завършват с тежки

поражения и дори със смърт. Най-опасни от всички животни са биците, кочовете, скоро отелилите се крави, юници и др.

- За обслужване и гледане на животни се допускат лица, инструктирани и запознати с мерките за безопасността на труда при обслужване на животните. При мъжки разплодници не се допускат на работа лица под 18 години и бременни жени. Над местата на злонравните животни се поставят табелки с надписи, които предупреждават за внимателно отношение към тях (чл. 216 от Наредба №7 от 1999 г.; чл. 425, чл. 426 и чл. 430 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Превозването на селскостопански животни да става в оборудвани за целта превозни средства. Натоварването и разтоварването на животни в транспортни средства да се извършва на специални площадки, рампи или естакади с парапети. Товаренето на животните да става от гледачите, които са се грижили за тях. (чл. 150, чл. 151 и чл. 153 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Когато се отива при животните, да се предупреждават с говор. При отиване до кон, муле и катър да се минава в страни, а при отиване до вол, крава и бивол - отзад. На злонравните и хапещи животни (коне, катъри и други) се поставят намордници. Не се разрешават груби обноски с животните и използването на работен добитък за езда (чл. 438, чл. 439 и чл. 430 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

Хигиена на труда

В методическо помагало № 99 от 2006 г. са дадени общите изисквания за извършване на инспектиране по хигиена на труда в предприятията.

При извършване на работа в животновъдния сектор работниците са подложени на въздействието и на неблагоприятните фактори на заобикалящата ги работна среда.

При проверката необходимо е да се установи съответствието на работната среда с нормите и изискванията за здравословни и безопасни условия на труд като се провери оценката на професионалния риск и протоколите от направените измервания на факторите на работната среда. Такива измервания се извършват с периодичността определена от работодателя в оценката на риска (чл. 217 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 10, ал. 4 от Наредба №13 от 2003 г. на МСТП и МЗ).

Микроклиматът оказва комплексно въздействие върху здравето и работоспособността на работещите. Елементите на микроклимата независимо, че са разнородни от физическа гледна точка, имат комплексно въздействие върху процесите (особено върху топлообменните процеси) в човешкият организъм. Не са изключени проблемите, свързани с влияние на неблагоприятен микроклимат. От една страна това е свързано с работа на открито (пасища, обработка на товари и др.), от друга страна при работата в закрити помещения (обори, складове за фуражи и др.), съществува опасност на излагане на неблагоприятен микроклимат – хладилни камери (съществува възможност за преохлаждане).

За ограничаване действието на тези фактори и опазване здравето на работещите се инспектора по труда следва да обърне внимание на следните основни изисквания:

- Температурата в помещения с работни места, на които постоянно работят хора, трябва да отговаря на установените норми и да се съобразява с използваните методи на работа и физиологичните изисквания (чл. 82 от наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Приоритет в работните помещения се осигурява естествено осветление. Когато естественото осветление е недостатъчно, се прилага смесено осветление. За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява

изкуствено осветление, съгласно изискванията (чл. 74 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- При комплектуване на електрическите уредби за приготвяне на храна е необходимо: да се използват херметични електрически осветителни тела с прозрачни капаци, отражатели и мрежи. Височината на окачването на осветителните тела трябва да бъде не по-малка от 2,5. m над пода; металните корпуси на съдовете за изпарване, прекъсвачите, тръбите (в които се поставя електрическата инсталация към съдовете за изпарване, а също водопроводните тръби, които се свързват към съдовете за изпарване се заземяват (зануляват); на електрическите табла в помещенията на цеховете за хранене да е предвидена възможност за общо изключване на цялата електрическа уредба. (чл. 446 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Местата и зоните, свързани с експлоатацията и обслужването на работното оборудване необходимо е да са осветени съгласно изискванията. (чл. 78 и чл. 190 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 410 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- При производствата с отделяне на токсични вещества, болестотворни микроорганизми, рязко изразени неприятни миризми, възможни резки увеличения на взривните и леснозапалимите вещества вентилационната система да е устроена без рециркулация на въздух. Особено внимание да се отдели на местата във фермите, където е възможно да се образува и акумулира биогаз (затворени места, съхранение на отпадъци и продукти, шахти др. (чл.125 и чл. 131 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 411 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на документация за всяка вентилационна уредба, съдържаща техническите й параметри, резултати от изпитвания и измервания и инструкция за експлоатация и ремонт. (чл. 170. (1) от Наредба №7 от 1999г. на МТСП и МЗ).

- Осигуряване на принудителна вентилация на работните места, където съществува възможност да бъдат установени наднормени концентрации на вредни вещества. Да са предпазени работниците от вредното въздействие на въздушните течения, създадени от използваните вентилационни системи. Да има водена в съответствие на изискванията, документация за всяка вентилационна или пречиствателна система (чл. 125, 127, 170 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 406 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на измервания, на работните места и оборудване, където шумовите характеристики са близки или по-високи от допустимите където шумът надвишава допустимите стойности и предприети ли са необходимите защитни мероприятия по намаляване на шума (чл. 135 и чл. 217 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 408 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на утвърден списък на работните места и видовете работа, за които на работещите се осигуряват ЛПС. В списъка да са включени вида, сроковете на износване и условията за използване на ЛПС. При товаро-разтоварни операции и манипулации по почистването на зърното (образуващи прах, спори и плесени), работа на открито (при неблагоприятни атмосферни условия) и при работа във влажни помещения за работниците трябва да са осигурени и да се използват от тях - антифони, защитни очила, маски, костюми с подплата, шуби, диелектрични и студозащитни непромокаеми обувки, ръкавици, студозащитни облекла и др. (чл. 69, чл. 71 т.3, чл. 246. и чл. 247 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 17 от Наредба №3 от 2001 г. на МТСП и МЗ. чл. 376 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Наличие на санитарно-битови помещения, осигуряващи места за лична хигиена на работещите (чл. 230 - 238, 241, 244 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- Наличие на организация за редовно почистване на работните места и работното оборудване. Работните места на открито да са изградени и организирани така, че да предпазват работещите от въздействието на неблагоприятни атмосферни условия. (чл. 21 и чл. 72 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 539 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- Ръчните операции да се извършват с подходящи и изправни инструменти, които не създават условия за нараняване на работещите. Работната поза и местоположението на работещите по време на работа и при използване на работното оборудване да са съобразени с ергономичните принципи. Трудовата дейност да се извършва при оптимална организация на работните движения, с цел предотвратяване на продължително статично мускулно напрежение и ограничаване на двигателно-монотонната дейност. (чл. 208, чл. 218, чл. 219 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 530 – 534 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ).

- На местата, където работните условия изискват, осигурени ли са лесно достъпни средства за оказване на първа помощ, означени с необходимите за целта знаци (чл. 244 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).

- При дейности, свързани с пренапрежение на опорно-двигателният апарат, работодателят е длъжен да предприеме подходящи организационни мерки или да осигури използването на технически средства и оборудване за избягване на ръчната работа с тежести (чл. 3 от Наредба №16 от 1999 г. на МЗ и МТСП за физиологични норми и правила за ръчна работа с тежести).

- Работодателят следва да осигури на работещите обучение и инструктаж за правилните начини за ръчна работа с тежести, както и информация за рисковете, на които са изложени, ако работата с тежести не се изпълнява правилно (чл. 6, ал. 2 от Наредба №16 от 1999 г. на МЗ и МТСП).

- На всяко лице, заето в животновъдството трябва да бъде осигурено извършването на периодични медицински прегледи с оглед диагностициране на ранните форми на заболяванията, съгласно изискванията на чл. 287 от КТ, чл. 9, чл. 10 и чл. 17 от Наредба №3 от 1987 г. на МЗ за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците.

- Ограничаване извършването на редовна ръчна работа с тежести от жени, както и ръчна работа с тежести да не се възлага на бременни жени и родилки до 6-ия месец след раждането (чл. 9 от Наредба №16 от 1999 г. за физиологични норми и правила за ръчна работа с тежести).

- Не се разрешава работа с опасни и отровни животни, вкл. и едър рогат добитък на лица ненавършили 18 годишна възраст, съгласно изискванията на Приложение към чл. 8, ал. 2 от Наредба №6 от 2006 г. за условията и реда за разрешения за работа на лица, ненавършили 18 години (обн. ДВ, бр. 64 от 2006 г.).

- В предприятия с повече от 50 работници и служители следва да има определени работни места (7% от общия брой на персонала), подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност (чл. 1, т. 3, от Наредба №8 от 1987 г. на КТСД и МНЗ).

- При оценяването на риска работодателят оценил ли е възможните въздействия на биологични агенти върху здравето и безопасността на работещите. При микробиологични опасности в селскостопанските предприятия, експозиция на органични прахове, патогенни микроорганизми и ендопаразити и др., инспекторите е необходимо да се позовават на Методическо помагало за инспектиране по ЗБУТ при работа с биологични агенти №77 от 2004 г. чл.10, чл.6.(2) и приложението към него от Наредба № 4 от 2002 г.

- Къде може да се появи експозиция на биологични агенти? Всеки път, когато работещите имат контакт на работното място с: естествени и органични вещества, като почва, глина, растителни вещества (сено, слама, памук и др.), вещества от животински произход (вълна, козина и т.н.); органичен прах (например, брашно, хартиен прах); отпадъци, отпадни води; кръв и други телесни течности, те могат да бъдат експонирани на биологични агенти.

Най – често срещаните биологични агенти, заболявания и превантивни мерки в селското стопанство които могат да се посочат са:

Растениевъдство, производство на фураж

Биологични агенти:

- бактерии в почвата (антракс, тетанус).
- причинители на зооантропонози – Q-треска, лептоспироза, хистоплазмоза, Лаймска болест.
- бактерии и плесени в органичен прах.
- паразити.

Най-чести заболявания:

- зооантропонози.
- специфични алергични болести от бактерии и плесени като “фермерски бял дроб”, “синдром на токсичност от органичен прах”.
- заболяване “бисиноза” – предизвикано от органичния прах на житните култури.
- заболявания, предизвикани от паразити – аскаридоза.

Превантивни мерки:

- административни мерки- контролиран достъп до фуражните хранилища инструкции за безопасна работа. забрана за консумация на храна и напитки на работното място.
- технически мерки за намаляване на образуване на прах и аерозоли.
- избягване на контакт със заразени животни или оборудване.
- осигуряване на работещите с работно облекло и подходящи ЛПС – маски, ръкавици.
- осигуряване на почистване и поддръжка.

Животновъдство

Биологични агенти:

- бактерии, вируси, хламидии, гъби, паразити - причинители на зооантропонози.

- бактерии, плесени и гъби – причинители на дихателна и кожна алергия.
- органичен прах в затворени помещения - кравеферми, свинеферми, птицеферми.

Най - чести заболявания:

- зооантропонози: антракс, бруцелоза, Q-треска, лептоспироза, салмонелоза, токсоплазмоза, туларемия, Ешерихия коли – ентерит, Орф инфекция, Лаймска болест, орнитоза, бяс, болестта "луда крава", дерматомикоза и др..
- болести на дихателната система –"синдром на токсичния органичен прах", бронхиална астма.
- кожни болести – инфекциозен дерматит причинен от дерматофитни гъби, от вируси, болестта "възли на доячите", алергичен дерматит, вследствие контакт с храна за животни.

Инфекциозните заболявания у животновъдите се предават чрез стомашно-чревния тракт, по въздушно-капков , контактен и кръвен път.

Превантивни мерки:

- административни мерки - инструкции за безопасна работа. забрана за консумация на храна и напитки на работното място.
- осигуряване на ветеринарен контрол, ваксиниране на животните.
- почистване и поддържане на работните помещения, векторен контрол,унищожаване на насекоми и кърлежи.
- санитарно-хигиенни мерки - осигуряване на течаща вода и средства за измиване, кърпи за еднократна употреба.
- технически мерки за намаляване на образуване на прах и аерозоли-вентилационни системи.
- осигуряване на ЛПС за защита на дихателните пътища, кожата, очите.
- осигуряване на медицинско наблюдение и ваксинация на рисковите групи.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Примерен въпросник

2. Схема на доилна инсталация

Приложение №1

ПРИМЕРЕН ВЪПРОСНИК

инспектиране по спазване на здравословни и безопасни условия на труд в животновъдните ферми

№ по ред	Въпроси за проверка	Как (какво) да се провери? Нормативно основание:	Резултат от проверката	Препоръчителни мерки
1.	2.	3.	4.	5.
Организация и управление на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд:				
1.	В оценка на риска предвидени ли са характерните опасности в животновъдната ферма, включени ли са биологични агенти?	**Наредба №4 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа, ДВ, бр.105 от 2002 г., на МТСП и МЗ.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
Безопасност на труда				
Отговаря ли състоянието на работното оборудване на изискванията на действащите нормативни актове по отношение на следното:				
2.	Обезопасени ли са движещите се и въртящи се елементи на стационарните селскостопански машини (ремъци, вериги, зъбни предавки и други със защитни кожуси, осигуряващи безопасността на обслужващия персонал?	**чл. 186 (1) от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 30 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ. Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**
3.	Механизираните врати и портали движат ли се, без да създават опасности за работещите? Тежките врати и порталите се осигуряват срещу самооткачване и самопридвижване?	**чл. 41 и чл. 43 от Наредба №7 от 1999 г на МТСП и МЗ.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ. Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**
4.	При извършване на работа на височина осигуряват ли се необходимите помощни средства (площадки, платформи, скелета, стълби, въжета и др.).	**чл. 199, ал. 1 и ал. 2 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 535 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	**Предписание по чл.404, ал.1, т.1 от КТ.**

5.	Снабдени ли са със система за и принудително вентилиране помещенията и шахтите под нивото на терена. Осигуряване затваряне и заключване с решетки отворите за достъп до тях.	**чл. 183, чл. 186 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
6.	Има ли утвърден списък на съоръженията и дейностите с повишена опасност? Лицата, обслужващи съоръженията с повишена опасност имат ли документ за правоспособност?	**Списък на СПО. Документи за правоспособност чл. 281, ал. 3 от КТ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
7.	Техническата експлоатация и оперативното обслужване на електрообзавеждането извършва ли се от електротехнически персонал, който има образование и стаж за заеманата длъжност, медицински освидетелстван и притежава изискващата се квалификационна група по електробезопасност ?	**Преглед на документи. чл. 47, ал. 2 и чл. 200, ал. 2 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 6, чл. 67, т. 1 и т. 2 от ПБЗРЕ с напрежение до 1000 V**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
8.	Работното оборудване осигурено ли е срещу риск от поражения от ел. ток при индиректен допир - има ли измервания за заземяване, зануляване на работното оборудване.	**Протоколи от проверки и контролни измервания. чл. чл. 197 и чл. 200 от Наредба 7 от 1999 г., и чл. 267 от Наредба № 16-116 от 8.02. 2008 г.**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
9.	Има ли изградена мълниезащита, съгласно изискванията?	**чл. 200, ал. 1, т. 5 от Наредба № 7 от 1999 г. ДВ, бр. 88 от 1999 г. и във връзка с Наредба № 8 от 2004 г. на МРРБ за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства.**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
10.	Има ли разработен план за предотвратяване и ликвидиране на аварии и мероприятия предвидени в него?	**чл. 20, ал.1,т.1 от ЗЗБУТ и чл. 248, ал. 1 от Наредба № 7 от 1999 г.**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**

11.	Изградени ли са работните места на открито така, че да предпазват работещите от падащи предмети, падане и подхлъзване?	**Оглед на работното място чл. 71 т.1 и т.4 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
12.	Има ли осигурени аварийни пътища и изходи за евакуиране на работещите и животните при аварийни ситуации, пожари и др.	**чл. 60 и чл. 67 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
Доилни инсталации:				
13.	Обезопасени ли са доилните инсталации по отношение на: механична и електрическа безопасност?	**чл. 176 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 466 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **предписание по чл.404, ал.1, т.1 от КТ.** **Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**
15.	Вакуумпомпите и електродвигателите разполагат ли се в отделни помещения?	**чл. 175 и 176 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 466 т. 6 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
16.	Преди промиване на тръбопроводите с гореща вода или дезинфекциращ разтвор проверяват ли се съединенията за херметичност?	**чл. 469 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
17.	Наличие на правила за устройство и експлоатация на доилните инсталации, наличие на забрани за недопускане до работа на не обучени и инструктирани лица за безопасната им експлоатация.	**чл.165 (1), чл. 166, чл. 167 и чл. 168 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ).**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
Млекохладилни инсталации				
18.	Осигурено ли е обслужването на млекохладилните инсталации от правоспособни лица и електротехници. Осигурена ли е защита на работещите срещу риск от директен и индиректен контакт с електрически ток?	**чл. 47 (2), чл. 197 и чл. 200 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ чл. 471, чл. 472 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**

19.	Предприемат ли се мерки за безопасност при работа с хладилен агент?	**чл. 168 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл.. чл. 473 – 474 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
20.	Създадена ли е на организация за осигуряване безопасност на работните места, в съответствие с изискванията за предпазване на работещите от подхлъзване и падане?	**чл. 28 и чл. 30 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
Малогабаритни фуражомелни машини				
21.	Осигурено ли е на укрепването фуражомелните машини, в т.ч. и за избягване на вибрациите?	**чл. 141 (1) и (2), чл. 183 и чл. 184 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
22.	Инструктирани ли са работещите с правилата за безопасно обслужване и ремонт на режещия апарат? Обезопасени ли са режещите части на фуражомелките?	**Инструкции. Оглед на работното място. чл.165, чл.166 (1) и (2), чл.168 и чл.186 от Наредба №7 от 1999 г.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
23.	Използва ли се подходящо работно облекло и лични предпазни средства ,осигурява ли се на постоянен надзор на работещите машини?	**чл.17, чл. 52, чл.168 и чл.176 от Наредба №7 от 1999 г**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
24.	Работното оборудване, при което по време на работа се отделя прах, комплектовано ли е с аспирационна уредба?	**чл. 112 и чл. 169 от Наредба № 7 от 1999 г.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
Бункери, силози и шахти				
25.	Има ли документи и инструкции, забраняващи неподготвени и не инструктирани лица да обслужват бункерите, силозите и шахтите? Има ли осигурени шлангови противогази и обучени ли са хората да работят с тях при аварийни ситуации?	**Документи, инструкции. Оглед на място. чл.52 и чл.166 от Наредба №7 от 1999 г.; чл. 372, чл. 376 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**

26.	Наличие на капаци или решетки, на отворите за пълнене на бункерите, силозите и шахтите осигуряващи предпазване от падане в тях на хора.	**Оглед на място. чл.183 и чл.184 от Наредба №7 от 1999 г. чл. 375 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ. Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**
Транспортьори за зърно и тор				
27.	Обезопасени ли са на валовете, привеждащи транспортните ленти в движение? Техниката за почистване на тора проверява ли се за недопускане напластяване на тор, нарушаващ нормалното функциониране на системата.	**чл. 186, ал. 1 от Наредба №7 от 1999 г. и чл. 458 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ. Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**
28.	Наличие на автоматични устройства, осигуряващи спирането на работните органи на транстортьорите и изключване на задвижването на цялата линия, при настъпване на аварийна ситуация: скъсване на верига, лента или при прекъсване на електрозахранването.	**чл. 181 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 378 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
29.	Хидравличните системи изправни ли са? Товарите, които се издигат и пренасят чрез хидравлични товарачи да имат фиксиращ предпазен механизъм по време на работа.	**чл. 206 на Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 78-79 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ. Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**
30.	Наличие на обезопасени и изправни защитни кожуси на всички възли на транспортьорите за фуражи и торове.	**чл. 186 (1) от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ. Спиране по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ по преценка на инспектора**

31.	Осигуряване на безопасност на работещите от риск срещу поражение от електрически ток при директен и индиректен допир.	**чл. 47, чл. 197 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ., чл. 601 и чл. 602 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
При електрострижбените агрегати:				
32.	Наличие на инструкции, в които се забранява работа: във влажни помещения. върху землен под. без специални изолационни обувки. без наличие на суха дървена скара и др.	**чл. 166 и 167 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП чл. 476 - 477 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
33.	Подвижната електромрежа да е с изправна изолация, а техниката да е снабдена с ключове от закрит тип. Електродвигателите и електрообзавеждането да бъдат заземени (занулени).	**чл. 197 и 200 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП чл. 478 - 479 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
34.	Не се разрешава работа с електрострижбен апарат, когато напрежението е над 42 волта.Не се разрешава работата с повредени брони на жилата на електрострижбения апарат.	**чл. 165а от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП чл. 480 - 481 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.3 от КТ**
35.	Обслужващия персонал ли е специален курс за обучение? Запознат с тяхното устройството и правилата за правилната им експлоатация? Преминал инструктаж за безопасната им експлоатация и оказване на първа помощ при поразяване от електрически ток.	**чл. 165, чл. 166, чл. 167 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ. чл. 476 – 481 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
36.	Механикът и електротехникът на фермата трябва да проверяват изправността на техниката, огражденията и електромрежата.	**чл. 47 (1) и чл. 200 (1) т. 3 от Наредба №7 от 1999 г. на МТСП и МЗ и чл. 482 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
Хигиена на труда				
37.	Има ли извършени измервания на факторите на работната среда? Нарушения на нормите? Предприети мерки в това отношение?	**чл. 217 от Наредба №7 от 1999 г. и чл. 11 ал. 3 от Наредба №5 от 1999 г.**	**Да** **Не**	_____ **Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**

38.	Наличие на документация за всяка вентилационна уредба, съдържаща техническите й параметри, резултати от изпитвания и измервания и инструкция за експлоатация и ремонт.	**Документи чл.170 от Наредба №7 от 1999г.чл.406 от ПОЗБУТПДОЗ.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
39.	Машините, създаващи шум и вибрации монтирани ли са на виброизолационни фундаменти?	**чл. чл.134 и 141, ал.2 Наредба № 7 от 1999 г. и чл. 408 от ПОЗБУТПДОЗ на МЗГ**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
40.	Спазват ли се изискванията на Наредба №16 за ръчна работа с тежести? Има ли разработени мерки за ограничаване на ръчната работа с тежести?	**Документи. Наблюдение. чл. чл.2, и 9 Наредба №16 от 31.05.1999г.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**
41.	Работодателят определил ли е работни места за трудоустрояване на работници с намалена трудоспособност – 7% от общия брой на персонала?	**чл.1, т.3, от Наредба 8 от 1987г.**	**Да** **Не**	**Предписание по чл. 404, ал. 1, т.1 от КТ**

Съгласно чл. 4 на Устройствения правилник на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", приет с ПМС № 83 от 22.04.2008 г., обн. ДВ. бр. 44 от 9 Май 2008 г., изм. ДВ. бр.43 от 9 Юни 2009 г.

Главната инспекция по труда осъществява дейността си, като:

1. контролира спазването на трудовото законодателство;

2. упражнява специализирания контрол по спазването на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Закона за насърчаване на заетостта и на други нормативни актове, когато това е възложено със закон;

3. дава сведения и технически съвети на работодателите и на работниците и служителите за най-ефективните методи за спазване на трудовото законодателство и по прилагането на Закона за насърчаване на заетостта.

Главната инспекция по труда уведомява компетентните органи за установени непълноти и недостатъци в действащото трудово законодателство.